

Un număr vechiu 2 lei

CURIERUL JUDICIAR

DOCTRINĂ — JURISPRUDENȚĂ — LEGISLAȚIUNE — ECONOMIE POLITICĂ — FINANȚE

Director: **DIMITRIE ALEXANDRESCO**

Decanul Facultăței de Drept din Iași, fost Procuror-general la Inalta Curte de Casație

Prim-Redactor: **EMANOIL DAN**

Licențiat în drept, avocat

Redactor-proprietar: **I. S. CODREANU**

Licențiat în drept și științe de Stat, avocat

ABONAMENTUL

Pe an, în România, cu Tabla . . . 45 lei
 6 luni . . . . . 20 »
 3 luni . . . . . 10 »
 Streinătate 50 lei pe an, 25 pe 6 luni

Apare de două ori pe săptămână
 sub direcțiunea unui comitet

Abonamentele se plătesc totdeauna înainte

Redacția & Administrația
 București, CALEA RAHOVEI, 5
 Lângă Palatul Justiției
 = TELEFON 16/98 =

SUMAR

— Noțiuni de drept administrativ de d-l Anibal Teodorescu,
 Bibliografie de d-l avocat Justin Lupu.
 — Criza actuală și fondurile de rezervă de d-l judecător N.
 I. Mihăescu.

JURISPRUDENȚA

— Curtea de casație s. I: *C. Cernat ș. a. cu Ion Dimancea*
 (Instanța de fond este în drept să constate că este în interesul
 minorului a se lua o măsură de consemnațiune a treimeii ce i se
 cuvine după art. 285 c. civ. și să oblige pe soțul de al doilea al
 mamei sale și pe tatăl acesteia, care rămăsese debitor cu dota
 promisă, să consemneze suma ce reprezintă acea treime, sumă
 care se socotește numai asupra averii pe care soția o posedă în
 momentul introducerii cererii de divorț, iar nu și asupra celei ce
 eventual i-ar surveni în timpul divorțului și până la rezolvirea lui
 definitivă).

— C. de apel Buc. s. II: *Clara Juster cu Direcția C. F. R.*
 (Faptul de a ocupa într'un compartiment al vagoanelor mai multe
 locuri decât cel pentru care s'a plătit taxa cuvenită, nu constituie
 o contravenire la regul. pentru exploatarea C. F. R.).

— Trib. Ilfov s. I: *C. N. Luca cu D. Zissu* (Despre schimbările
 contractului matrimonial).

Rezumatul Jurisprudenței Curței noastre de casație

— *Casație s. I: Daune.*— Prejudiciu moral și material. — Apri-
 cierea instanțelor de fond. — Timbru. — Scutire. — Pauper. — Do-
 vada făcută în apel că acțiunea era scutită de timbru. — Art. 998
 c. civ. și 44 din legea timbrului.

— *Casație s. II: Concesiune petroliferă.* — Consolidare defini-
 tivă. — Exploatare. — Impedicare. — Turburări de fapt și turburări
 de drept. — Ordonanță prezidențială. — Art. 59 l. consolidărilor.

— *Casație s. III: Contencios administrativ.* — Brutărie. — Func-
 ționare neigienică. — Dreptul primarului să ordone închiderea
 provizorie. — Art. 55, 60 și 99 l. organiz. com. urbane și art. 70
 din noua lege sanitară.

NOTIUNI DE DREPT ADMINISTRATIV

DE

D-1 ANIBAL TEODORESCU

D-1 Anibal Teodorescu, conferențiar de drept
 public la Facultatea din București, a scos de sub
 tipar a doua ediție a «*Noțiunilor de drept admi-
 nistrativ*» (partea întâia). Față de prima edițiune
 publicată acum trei ani în 160 de pagini, aceasta
 de a doua se prezintă cu însemnate desvoltări
 (238 pagini) și în condițiuni de a formă o intro-
 ducere viguroasă la un tratat complet de drept
 administrativ. Ea conține considerațiuni generale
 asupra formațiunii dreptului administrativ și prin-

cipii generale asupra societăței, asupra statului și
 funcțiunilor sale, asupra personalității juridice,
 asupra funcționarilor publici și asupra actelor
 administrative. De menționat în special sunt cele
 două capitole relative la concepțiunea persona-
 lităței juridice care rezumază pentru prima dată
 în românește teoriile relative la pozițiunea tot
 mai importantă ce această chestiune ocupă în
 dreptul contemporan.

Înarmat cu toate resursele tehnicei juridice
 moderne, d-l Teodorescu n'are totuși înfățișarea
 de a se preocupă prea mult de ele; expunerea
 sa pare a purcede prin intuițiune și bazându-se
 pe exemplele cunoscute din viața juridică română.
 Formulele și elasicile definiții nu există în cartea
 sa, iar maniera savantă, cu care alți autori se
 complac a-și împodobi lucrările, e înlocuită printr'o
 desfășurare în mod natural curgătoare a chestiu-
 nilor, ceea ce pune pe cititor în pozițiunea de a
 crede că înaintează în materie colaborând cu
 autorul.

Ferindu-se de a trage concluzii în materiile în
 care nu s'a spus ultimul cuvânt, d-l Teodorescu
 nu pierde niciodată ocaziunea de a sugera citi-
 torului justa valoare a noțiunilor de drept între-
 buințate și de a-l ajuta astfel la formarea disci-
 plinei juridice.

Privită din punctul de vedere utilitar, lucrarea
 d lui Teodorescu face față, cu succes, unei nevoi
 foarte simțită. Marele contingent de funcționari și
 avocați, ce avem, va avea de azi o călăuză con-
 științioasă.

Iar din punctul de vedere pur didactic, d-lui
 Teodorescu îi revine rolul de a fi amintit multora
 din colegii săi de la cele două facultăți din țară
 că în afară de palida traducere a autorilor străini,
 mai e ceva de făcut pentru a transformă în inte-
 lectuali și oameni utili proletariatul titrat azi în
 floare.

JUSTIN LUPU

Avocat

Criza actuală și Fondurile de rezervă

Adunările generale la Bănci sunt terminate. Ele s'au caracterizat în acest an printr'o vădită îngrijorare în fața evenimentelor externe, — îngrijorare care s'a tradus în unele din ele printr'o scădere simțitoare a beneficiilor de distribuit, la altele și prin creierea unui fond special al vremii de azi spre asigurarea celei de mâine: *fondul de prevedere*.

Cu un deosebit interes am urmărit discuțiile, ce s'au angajat cu ocazia acestor adunări, în credința că voi vedea la vre-una din ele, luându-se în desbatere și proiectându-se pentru viitor idei menite să asigure soliditatea acestui mecanism de credit, care în elasticitatea sa se resimte la primele adieri ale crizei.

În Franța evenimentele de la 1913 s'au repercutat într'o măsură foarte ușoară asupra instituțiilor de credit și totuși cu ocazia adunărilor imediate s'au adus în discuție chestiuni de o importanță cu mult mai mare, de cât acelea aduse în adunările noastre, deși vremea aceasta de expectativă îndelungată, care pune pe fie-care zi în discuție noi chestiuni economice, permitea în deajuns acest lucru.

Mă voi ocupa de data aceasta cu o chestiune, care mi se pare că trebuie să dea mai mult de gândit conducătorilor instituțiilor de credit, anume cu chestiunea fondurilor de rezervă.

Se știe că legalmente instituțiile de credit sunt obligate, ca din beneficiile nete anuale, să preleveze a douăzecea parte pentru formarea fondului de rezervă. (art. 184 c. comercial).

Acest fond după spiritul legii și nevoile practice are o îndoită destinație:

Are scopul de a acoperi pagubele, ce ar încerca în mod eventual societatea; apoi de a mări creditul atât față de alte bănci cu care lucrează, cât și în fața acționarilor și depunătorilor.

Cu o asemenea dispoziție foarte utilă multe bănci au ajuns la un fond de rezervă, care însumează jumătate din capitalul social, la altele chiar l-au întrecuț.

S'ar părea dar, că asupra acestei chestiuni nu este nimic de zis, discuția începe însă, când examinăm modul, cum se plasează fondul de rezervă.

Cele mai multe bănci au plasat fondul lor de rezervă ca și capitalul rulant în efecte comerciale, pe care le negociază în mod comun.

Altele și l-au plasat în propriul lor local sau alte clădiri spre a-și satisface și nevoia de a avea un local frumos și exigența legii.

Cred, că nu aceasta este modalitatea, ce trebuie, să o ia plasarea fondului de rezervă pentru a-și ajunge scopul.

Spre a vedea și mai bine acest lucru trebuie să ne gândim, că fondul de rezervă este fond de rezistență, pentru acele vremuri grele, când nesiguranța pătrunde cu ușurință în sufletele acționarilor și depunătorilor, care în vremea bună au contribuit cu economiile lor la progresul instituțiilor noastre de credit, spre cari se îndreaptă toate speranțele economii noastre naționale.

Nici în Franța chestiunea plasării fondului de rezervă nu a ajuns în stadiul elucidării: La multe din băncile franceze, chiar din cele provinciale, se emisese, cu ocazia adunărilor generale anterioare războiului, ideea ca fondurile de rezervă să fie plasate în stocuri metalice de aur prin analogie cu stocurile de aur ale băncilor de emisiune.

Nu cred, că aceasta ar fi o soluție nimerită, care să împace și nevoile instituției și pe ale economii naționale. Plasarea fondului de rezervă în felul acesta are desavantajul, că scoate din comerț mare parte din moneda țării, prin ea însăși destul de căutată și fără o asemenea dispoziție. Apoi privează băncile de beneficiile, ce se pot aduce tot cu aceeași siguranță prin altă soluție a acestei chestiuni.

Socotesc, că cel mai potrivit plasament al fondurilor de rezervă ar fi ipotecile, mai ales acelea constituite asupra imobilelor rurale. Ele oferă o ultimă formă și siguranței atât pentru bănci, cât și pentru membri depunători.

Pentru bănci ipotecile au avantajul de a le mări creditul, la noi valoarea fondurilor rurale fiind într'o continuă urcare. Apoi paralel cu ipotecile practica a inventat și polițe bancabile pentru valori egale cu ipotecile, care pot fi negociate prin scont, etc. și aduc astfel duble beneficii.

Pentru depunători și membri fondurile de rezervă plasate în ipotecile oferă siguranța, că vor avea de unde, să fie despăgubiți la caz de pierderi ale societății, căci ori-cât ar scădea valoarea imobilelor, ipotecile bine luate se pot acoperi întotdeauna.

Un atare plasament ar avea ca urmare împiedicarea firească a retragerii depositelor ca fiind inutilă; căci să nu se uite, că asemenea fenomene economice — ori cât s'ar traduce în forme metalice — au loc la bază motive sufletești: siguranța sau nesiguranța, iar înlăturând cauza pierde și efectul.

Se îndoiește oare cine-va în această vreme critică de soliditatea operațiilor Creditului Rural? Din contră cred, că dacă în momentul retragerii depositelor de la celelalte instituții de bancă ar fi putut face operații de depozite Creditul Rural, ar fi atras prin siguranța ce o oferă, cea mai mare parte din aceste depozite.

Socotesc că este o lacună a legiuitorului nostru

comercial, că nu a regulamentat modalitatea plășării fondului de rezervă, lacună, ce în aceste vremuri ese pe fie-care zi mai la iveală prin îngrijorarea acționarilor și depunătorilor față de instituțiile de credit.

Am speranța, că după potolirea evenimentelor externe legislația comercială—atât aiurea, cât și la noi—va fi complect refăcută în partea privitoare la societățile de capitaluri și că printre aceste modificări regulamentul de rezervă la asemenea societăți va fi una din preocupările de competență ale viitorului legiuitor comercial.

N. I. MIHAESCU
Judecător, Horezu - Vâlcea

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE S. I

Audiența dela 4 Martie 1915

Președenția d-lui G. R. MANOLESCU Președinte

C. Cernat ș. a. cu Ion Dimancea

Divorț. — Dreptul minorilor la o treime din averea soțului vinovat. — Dacă acest drept se întinde și la averea dobândită ulterior cererii de divorț până la desfacerea căsătoriei. — Obligațiune de consemnarea sumei ce reprezintă acel drept. (Art. 285 c. civ. modificat la 1906.)

1. Instanța de fond este în drept să constate că este în interesul minorului a se lua o măsură de consemnațiune a treimei ce i se cuvine după art. 285 c. civ., modificat la 1906, din averea mamei sale și, pentru acest motiv, să oblige pe soțul de al doilea al mamei sale și pe tatăl acesteia, care rămăsese debitor cu dota promisă, să consemneze suma ce reprezintă acea treime.

2. Dacă instanța de fond constată că părintele femeiei înzestrate nu a achitat dota promisă acesteia, cu drept cuvânt decide că înzestrătorul devine debitor direct al minorului fiicei sale divorțată pentru treimea ce i se cuvine minorului din acea avere, în baza art. 285 c. civ., modificat la 1906.

3. Dacă instanța de fond obligă în primul rând pe părintele înzestrător să consemneze la Casa de depuneri, într'un anume termen, treimea cuvenită minorului fiicei sale din dota promisă de dânsul și numai în caz când nu va face aceasta în termenul desfipt, suma de bani să fie plătită tatălui minorului, reprezentantul legal al acestuia, care la rândul său este obligat să o depună la tribunal, prin aceasta instanța de fond nu dă nici un drept personal tatălui minorului, ci îi dă dreptul, ca reprezentant legal al minorului, de a executa el însuși, pentru minor, hotărârea instanței de fond, atunci când cei obligați direct vor neglija sau nu vor voi să o facă, aceasta ca o măsură de garanție a drepturilor recunoscute minorului prin hotărâre.

4. Din textul art. 285 c. civ. modificat la 1906 și din toate dispozițiunile relative, rezultă că treimea ce se cuvine copiilor din averea soțului vinovat de divorț se socotește numai asupra averii pe care soțul o posedă în momentul introducerii cererii de divorț, iar nu și asupra celei ce eventual ar surveni soțului în timpul divorțului până la rezolvirea lui definitivă.

Decizia No. 167/915. — Casată, după recursul făcut de C. Cernat ș. a., decizia Curței de apel Galați s. II No. 28/912, dată în proces cu Ion Dimancea.

Curtea,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de d-l Consilier V. Bossy;

Pe d-nii avocați D. Moldoveanu și C. C. Brăescu în dezvoltarea motivelor de casare; și

Pe d-l avocat P. Poni din partea intimatului Ion Dimancea în combateri;

Deliberând;

Având în vedere deciziunea recursului din care rezultă că intimatul I Dimancea, după transcrierea hotărârei de divorț dată contra fostei sale soții, devenită prin căsătorie Paulina A. Brăescu, a chemat în judecată pe aceasta și pe C. Cernat, tatăl celei d'întâi și a cerut în calitate de reprezentat legal al minorului Ionel Dimancea, rezultat din căsătoria desfăcută, să fie obligat a consemna la Casa de Depuneri treimea cuvenită minorului din averea mamei sale, atât cea dotală, 22000 lei ce se deține încă de înzestrătorul C. Cernat, cât și din aceea dobândită prin succesiune în intervalul de la prrnușarea sentinței de divorț până la rămânerea ei definitivă în apel;

Având în vedere că atât tribunalul cât și Curtea de Galați în apel a admis această acțiune și a obligat pe C. Cernat, ca deținător al dotei, să consemneze la Casa de Depuneri a treia parte din dota de 22000 lei ce o datorează mamei minorului, iar pe aceasta din urmă să consemneze o treime din suma de 16567 lei ce a dobândit prin succesiune în timpul divorțului dar înainte de transcrierea hotărârei definitive;

Asupra motivului I de casare:

Având în vedere că din examinarea concluziunilor scrise, date la instanța de fond rezultă că recurenta Paulina Brăescu nu s'a apărât în felul în care pune chestiunea prin motivul de recurs, ci a recunoscut chiar că copilul are dreptul la treimea din averea ce o avea în momentul introducerii cererii de divorț, iar nu și la cea dobândită ulterior în timpul procesului de divorț;

Considerând că recurenta nu poate pune și discuta pentru prima oară în fața Inaltei Curți, acest mijloc de apărare care nu se sprijină pe un motiv de ordine publică; astfel că, din punctul acesta de vedere, motivul I, urmează a fi înlăturat;

Asupra motivului III:

Având în vedere că Curtea de apel constată în fapt din diferite împrejurări pe care le expune în deciziune că este în interesul minorului a se lua o măsură de conservațiune a treimei ce i se cuvine după lege din averea mamei sale Paulina Brăescu și, pentru acest motiv, obligă pe recurenți a consemna suma ce reprezintă această treime.

Considerând că instanțele de fond au căderea să aprecieze motivele care îndreptățesc luarea de garanții, chiar contra azafructuarului legal, o asemenea măsură neatingând întru nimic drepturile netăgăduite ale acestuia, ci având de scop numai salvagardarea intereselor nului proprietar, care și el are necontestat dreptul la sprijinul legii;

Considerând că așa fiind, motivul III nefiind întemeiat, urmează a fi respins;

Asupra motivului IV:

Având în vedere că spre a stabili raportul juridic între minor și chematul în judecată C. Cernat, instanța de apel, după ce constată că acesta este încă debitorul recurentei Paulina Brăescu pentru dota promisă de 22000 lei, din care nuda proprietate a unei treimi se cuvine minorului, decide că pentru această parte C. Cernat a devenit debitor direct al minorului;

Considerând că aceasta fiind argumentarea Curții în privința raportului juridic dintre minor și debitorul dotei, contestat de aceasta, iar nu exercitarea de către minor a drepturilor debitoarei sale Paulina Brăescu, este evident că art. 974 c. civ., de a cărui aplicare gre-

sită se plânge recurentul Cernat, nu a fost și nu putea fi aplicat în speță, astfel că prima parte a motivului urmează a fi deasemenea respinsă ca neîntemeiată;

Considerând că în ce privește partea doua a acestui motiv — «excesul de putere» —, din deciziune ca și din concluziunile depuse la fond rezultă că nu s'a invocat mijlocul de apărare enunțat prin motiv și anume: «că cererea pentru treimea minorului fiind suplimentară acțiunii de divorț, nu poate figura în proces alte părți decât soții».

Considerând că așa fiind, din acest punct de vedere, partea a II-a a motivului urmează a fi înlăturată fără a mai discuta netemeinicia în drept a teoriei ce cuprinde;

Asupra motivului V:

Având în vedere că instanța de apel a obligat în primul rând pe C. Cernat ca în termen de 6 luni să consemneze la Casa de Depuneri treimea cuvenită minorului din dotă și numai în cazul când nu va face aceasta în termenul desfipt, suma de bani va fi plătită intimatului I. Dimancea, reprezentantului legal al minorului, care e la rândul-i obligat să o depună la Casă iar recipisele de consemnare la Tribunal:

Considerând că prin aceasta a doua obligațiune, în caz de neexecutarea celei dintâi, instanța de fond nu a făcut altceva decât să dea dreptul reprezentantului legal al minorului să execute el însuși — pentru minor — hotărârea instanței de fond, atunci când cei obligați direct vor neglija sau nu vor voi să o facă;

Că prin această dispozițiune, prin urmare, nu s'a dat nici un drept personal intimatului I. Dimancea, ci s'a luat tot o măsură în garantarea drepturilor recunoscute minorului prin hotărâre; că așa fiind, și acest motiv urmează a fi respins ca neîntemeiat;

Asupra motivului II de casare:

Având în vedere că din textul art. 285 c. civ., modificat în 19'6 și din toate dispozițiunile relative, rezultă că treimea ce se cuvine copiilor din averea soțului vinovat se socotește numai asupra averii pe care sotul o posedă în momentul introducerii cererii de divorț iar nu și asupra ce'i ce eventual ar surveni soțului în timpul divorțului până la rezolvirea definitivă; că într'adevăr acest articol impune soțului care cere divorțul pentru cauză determinată, să arate prin petițiune și averea ce posedă în acel moment soțul pârît;

Că asupra acestei averi, apoi se face publicațiuni pentru deșteptarea terțiilor iar procurorul are dreptul să întindă înscrierea și asupra imobilelor ce au fost omise în cererea de divorț, ceea ce înseamnă că aceste imobile trebuiau să existe ca avere a soțului vinovat în momentul introducerii acțiunii, — căci numai astfel se explică cuvântul «omis» întrebunțat de legiuitor;

Considerând că dacă legiuitorul ar fi înțeles altfel — că treimea copiilor se întinde și la averea ce ar intra în patrimonial soțului vinovat ulterior cererii de divorț până la desfacerea căsătoriei, trebuia să o spună în mod lămurit și să impună publicațiunii și transcriere și pentru această avere, ceia ce nu a făcut;

Considerând că această interpretare se impune de altfel și prin caracterul ce legiuitorul a căutat să imprime măsurii luate în favoarea copiilor, aceasta fiind în primul rând o pedeapsă — pecuniară — aplicată soțului vinovat pentru desfacerea căsătoriei și din acest punct de vedere evident că ea trebuie să fie determinată într'un moment dat și nu se poate întinde prin interpretare peste ceace textul legii acordă;

Considerând că, așa fiind, greșit instanța de fond acordă minorului Ionel Dimancea dreptul la o treime din suma de 16.567 lei moștenită de mama sa în timpul divorțului și o obligă la consemnarea acestei porțiuni, întrucât această avere, aparține în întregime mamei, minorul neavând nici un drept după lege asupra ei;

Că dar, pentru acest al II-lea motiv, deciziunea atacată cu recurs urmează a fi casată;

Pentru aceste motive, casează, etc.

CURTEA DE APPEL DIN BUCUREȘTI, Secția II

Audiența dela 31 Octombrie 1914

Președenția d lui D. A. MAVRODIN, consilier

Deciziunea corecționară No. 343

Regulamentul pentru exploatarea căilor ferate. — Faptul de a ocupa în vagon mai mult decât locul plătit. — Dacă aceasta constituie o contravenție la regul. de exploatare a c. f. r.

Faptul de a ocupa într'un compartiment al vagoanelor mai multe locuri decât cel pentru care s'a plătit taxa cuvenită, nu constituie o contravenție la regulamentul pentru exploatarea căilor ferate prevăzute de art. 61 și pedepsit de art. 23 din legea de poliție și exploatare a căilor ferate, aceste articole prevăzând faptul de a călători fără bilet iar nu de a ocupa mai mult decât locul plătit.

Curtea,

Asupra apelului făcut de Clara Juster, contra sentinței corecționale cu No 1058/914 a Trib Ilfov s. IV, prin care i s'a anulat opoziția făcută contra celei cu No 1288/9'3;

Având în vedere că, prin această ultimă sentință apelanta este condamnată la 10 (zece) lei amendă și să plătească Direcțiunei C. F. R. 39 lei și 90 bani taxa tarifară pentru faptul prevăzut de art. 61 din regulamentul pentru exploatarea Căilor Ferate Române și pedepsit de art. 23 din legea de poliție și exploatare a căilor ferate;

Având în vedere că, din debaterile orale și din proces-verbal dresat la 13 Decembrie 1912 de subcomisarul de poliție la Comisariatul Gărei de Nord din București, se constată că, apelanta Clara Juster călătorind în ziua de 26/12 st. n. 1912 cu trenul No. 18 dela Bacău la București într'un vagon de clasa II, numita apelantă s'a culcat ocupând astfel în compartiment pe lângă locul său încă alte două locuri, fapt pentru care în Gara de Nord i s'a impus a plăti suma de 39 lei 90 bani taxa a două locuri, dar, apelanta a refuzat să achite și această sumă, pe motiv că n'a ocupat decât un singur loc, așa că încheindu-se acel proces-verbal, Direcția generală a C. F. a cerut darea în judecată a apelantei considerând că fapta sa ar constitui o contravenție la art. 61 din regulamentul pentru exploatarea C. F. R. și pedepsită de art. 23 din legea de poliție și exploatare a căilor ferate;

Că, acesta fiind faptul imputat apelantei, urmează a se examina dacă, așa cum s'a stabilit înaintea Curței, constituie sau nu o contravenție în sensul art. 61 și care să fie pedepsită de art. 23 menționate și cari s'au aplicat de Tribunal;

Având în vedere că, prin art. 61 din zisul regulament se prevede că oricine călătorește pe drumul ferat trebuie să posede un bilet în regulă constător de locul destinației sale și clasa trăsorei la care are drept, și că orice călător care nu va putea prezenta la orice cerere un asemenea bilet sau va avea un bilet de clasă inferioară aceleia în care se găsește, se va supune la regulile prescrise de campanii pentru asemenea cazuri cu aprobarea Ministerului;

Având în vedere însă că, în speță faptul imputat apelantei nu e prevăzut de art. 61 din citatul regulament pentru a se putea discuta dacă fapta sa constituie sau nu o contravenție în sensul aceluși articol, de oarece apelanta avea bilet pentru distanța ce călătoreea, iar nu după cum motivează Tribunalul prin sentința condamnatore No. 1288/913;

Că, dacă apelanta ocupase în compartiment pe lângă locul la care fi da dreptul biletul ce avea, și alte două locuri fiindcă se culcase, un atare fapt își avea sanc-

țiunea sa imediată prin aceea că se aplica regulile stabilite Direcției în asemenea împrejurări, și anume de a i se fi pus în vedere de șeful trenului a libera cele două locuri ce se ocupa mai mult, și în cazul când nu se supunea să fie impusă la o taxă convenită și a o urmări pe cale civilă pentru încasarea acelei taxe, măsură care se aplică chiar și atunci când o persoană se găsește călătorind fără bilet;

Că, așa fiind, Curtea urmează a admite apelul, a infirma sentința Tribunalului și prin consecință a achita pe apelantă de contravențiunea ce i se impută conform art. 1 al. II din pr. pen.

Pentru aceste motive, Curtea admite apelul, etc.

(ss) D. A. Mavrodin, I Coandă, Em. Miculescu.

Grefier (s) Șt. Ștefănescu

TRIBUNALUL ILFOV, S. I

Audiența dela 26 Februarie 1914

Președenția d-lui B. CANTARGIEF, judecător

Sentința civilă No. 157

C. N. Iuca cu D. Zissu

Schimbările contractului matrimonial. Forma donațiilor. — Donațiuni indirecte. — Stipulațiune pentru altul. — Nulitatea contractului dotal. — Statut personal. — Contract dotal între un român și o străină. (Art. 1224-1226, 1228, 1229, 1231 c. civ.).

1. Prin schimbările prevăzute de art. 1229 c. civ. nu se pot înțelege orice fel de modificări ci numai acelea prin care se modifică cantitatea sau calitatea dotei, situația și drepturile soților sau raporturile lor cu terții.

Simpla schimbare a modului de plată al dotei nu intră între cele prevăzute de citatul articol.

2. Din art. 813 c. civ. și din comparația cu art. 931 c. civ. fr. rezultă că nu e necesară forma autentică pentru donațiuni decât atunci când se alcătuiește un act special pentru constatarea unei donațiuni iar nu și când se realizează o îmbogățire gratuită pentru cineva fără de a se face un act scris.

3. Donațiunile indirecte sunt dispensate de întrebuițarea formelor cerute de lege pentru donațiune fiindcă actul juridic care conține liberalitatea are formele lui proprii.

4. Actul juridic prin care soția declară că n'a numărat dota ce și-o constituise și că va fi plătită de o anumită persoană iar aceasta deși n'avea nicio obligațiune declară că va plăti soțului dota constituită de soție, este o donațiune indirectă îmbrăcată în forma stipulațiunii pentru altul.

5. Nulitatea contractului dotal fiind deosebită de nulitatea căsătoriei, acțiunile pentru aceste nulități sânt de asemenea deosebite.

Chiar când nulitatea căsătoriei s'a acoperit, acțiunea pentru constatarea nulității contractului matrimonial poate încă subsista întrucât nu există text de lege care să prevadă acoperirea nulității ca pentru căsătorie și nici un motiv care să îndreptățească stingerea acestei acțiuni.

6. Din art. 1224-1226, 1228, 1229, 1231 c. civ. și din caracterul solemn și neschimbător al contrac-

tului dotal rezultă că nulitatea de care este isbit un asemenea contract în caz de neîndeplinirea condițiilor sau formelor cerute de lege, este o nulitate deplin drept sau absolută.

7. Legile privitoare la majoritate și minoritate și în genere la starea civilă și capacitatea persoanelor sunt legi personale alcătuită așa zisul statut personal; în privința acestor legi străinii sunt supuși legilor țării lor.

8. În ce privește formele extrinseci și intrinseci ale unui contract dotal încheiat în România la căsătoria unei străine cu un român, trebuie a se aplica legea română.

Tribunalul,

Având în vedere acțiunea introdusă de C. N. Iuca din București str. Arcului No. 21 prin petițiunea înregistrată la No. 29980/910 contra lui D. Zissu din București strada Sculpturei No. 6, prin care cere ca părătul să fie condamnat a-i plăti suma de 40.000 lei pe care numitul s'a obligat să i-o plătească ca dotă a soției sale.

Având în vedere că prin petiția prezentată în ședința de la 2 Noiembrie 1911, această acțiune a fost complexată în sensul că s'a cerut să se ordone pentru garantarea sumei de 40.000 lei luarea unei inscripțiuni ipotecare asupra unor imobile ale părătului pe termen de 5 ani și pentru o dobândă de 2000 lei anual; tot de odată s'a mai cerut a fi obligat a-i plăti lei 6000 dobânzi datorate din trecut, plus cheltueli de judecată.

Având în vedere actele din dosar, susținerile și concluziunile orale și scrise ale părților.

Având în vedere că din acestea se stabilesc următoarele:

Domnișoara Margareta Mărgineanu, născută la 1888 Aprilie 6 în comuna Borsa Jud. Maramureș din Ungaria, la trecerea sa în căsătorie cu d-l C. N. Iuca și-a constituit dotă prin actul autenticat de tribunalul Ilfov secția Notariat la No. 1446 din 10 Februarie 1910, între altele suma de 40.000 lei numerar pe care bani declară că i-a dat viitorului soț cu ocazia celebrării căsătoriei, stipulând între ei regimul dotal, cu toate efectele codului civil.

În aceeași zi printr'o declarație sub semnătură privată d-șoara M. Mărgineanu declară că deși în actul său dotal se spune că a numărat d-lui C. N. Iuca suma de 40.000 lei, acești bani nu s'a numărat de ea, ci urmează a fi numărați de unchiul său D. N. Zissu, iar acesta declară că se obligă a număra suma arătată pe care numita și-a constituit-o dotă, prin actul autenticat la No. 1446/910 și a o garanta printr'un act de ipotecă asupra imobilelor sale din calea Văcărești 103, str. Păunilor 25 - 27 și str. Sculpturei 1, pe termen de 5 ani cu venit de 2000 lei anual.

În baza acestei declarațiuni soțul C. N. Iuca a introdus la 29 Noiembrie 1910, acțiunea de față.

Având în vedere că la cererea reclamantului de a i se admite acțiunea astfel cum a formulat-o în temeiul declarațiunii sub semnătură privată din 10 Februarie 1910 s'a obiectat de părât că această declarațiune este o modificare a convențiunii matrimoniale făcută anterior căsătoriei, și este nulă întrucât n'a fost făcută în conformitate cu art. 1229 c. c.; că declarația este nulă și pentru că constituie o donațiune lipsită de formele solemne cerute de lege; că actul juridic cuprins în declarație nu e o garanție ci o obligație de a plăti fără cauză, pentru altul, iar partea referitoare la ipotecă nu poate constitui o ipotecă, pentru că ipotecile sunt acte solemne; că, în fine actul dotal e nul ca o consecință a nulității căsătoriei fiindcă soția reclamantului, fostă d-șoara Mărgineanu,

ca supusă austro-ungară era minoră la 10 Februarie 1910, și s'a făcut contractul său matrimonial fără asistența persoanelor care trebuiau să-i dea consimțământul la căsătorie, adică a tatălui, și că el păratul are dreptul în baza articolului 169 cod civil să invoce această nulitate.

Având în vedere că reclamantul a răspuns la aceste obiecțiuni: că declarațiunea arătată nu este o schimbare a actului dotal din acelea de care s'a ocupat legiuitorul în art. 1229 c. civil ci numai o schimbare a modului de plată și care e valabilă în orice formă ar fi făcută; că nu se dovedește că actul intervenit între d-soara Mărgineanu și pârât ar fi o donație.

Că natura acestui act e o obligațiune pentru altul, o ratificare a obligațiunii D-rei Mărgineanu de către pârât, o garanție dată de pârât că va număra dota și va constitui ipotecă diferite imobile; că chiar dacă s'ar socoti donație, ea e o donație deghizată care e valabilă și fără solemnitate;

Că acest act, constituind o ratificare din partea d-lui Zissu nu se mai cere formula de «bun și aprobat»; că potrivit art. 168 c. civil nulitatea căsătoriei e relativă și în ori caz nu pârâtul este în drept să o invoce; că promisiunea de ipotecă e valabilă prin simplul consimțământ al părților, fără forme solemne, care se cer numai pentru ipotecă;

Că obiecțiunile pârâtului nefiind fondate acțiunea trebuie admisă;

Având în vedere că după art. 1229 cod civil schimbările ce s'ar face convențiilor matrimoniale mai înainte de celebrarea căsătoriei, sunt supuse la aceleași formalități ca și cele convențiuni, deci trebuiesc făcute în prezența și cu consimțământul simultan al tuturor persoanelor cari au figurat ca părți la contractul de căsătorie;

Considerând că prin schimbările prevăzute de acest articol nu se pot înțelege ori ce fel de modificări ci numai acelea prin care se modifică cantitatea sau calitatea dotei, situația și drepturile soților sau raporturile lor cu terții; că dacă nu se modifică nimic din acestea ci numai modul cum va fi plătită dota, o asemenea condițiune nu este o schimbare din cele prevăzute de citatul text;

Că în speță cea-ce s'a modificat prin declarația sub semnătură privată din 10 Februarie 1910 este numai modul cum va fi plătită dota și anume că va fi plătită de alt cine-va în locul soției; că așa fiind nu e loc a se aplica dispozițiile art. 1229 cod. civil;

Având în vedere că donațiunea este un contract solemn și potrivit art. 813 trebuie făcută prin act autentic;

Având în vedere că din declarația dată de pârât rezultă că acesta s'a obligat să numere soțului C. N. Luca suma de 40.000 lei pe care D-ra Mărgineanu și-o constituise dotă și să garanteze acea obligațiune printr'un act de ipotecă asupra unor imobile;

Considerând că operațiunea constatată în această declarație conține o micșorare a patrimoniului lui Zissu, o sărăcire a acestuia, rezultând din creierea obligațiunii de a da o sumă de bani și în acelaș timp o îmbogățire, o mărire a patrimoniului D-rei Mărgineanu;

Că această îmbogățire și sărăcire sunt făcute în chip gratuit pentru că nu se stabilește că Zissu era dator să dea ceva D-rei Mărgineanu iar aceasta nu s'a obligat să dea ceva în schimbul obligațiunii lui Zissu; că actul intervenit între părți a fost încheiat în mod definitiv, irevocabil și că nu are nici o cauză ilicită;

Că deci acea operațiune conține toate elementele intrinseci ale unei donațiuni și prin consecință ar trebui să îndeplinească și condițiunile de formă cerute de solemnitatea acestui contract;

Considerând că din art. 813 cod. civil și din comparația cu art. 931 cod. civil francez, corespunzător textului român, rezultă că nu e necesară forma autentică pentru donațiuni decât atunci când se alcătuește un act special pentru constatarea unei donațiuni, iar

nu și când se realizează o îmbogățire gratuită pentru cineva fără de a se face un act de donație;

Considerând că în speță Zissu a făcut o adevărată liberalitate d-rei Mărgineanu, dar nu în forma unei donațiuni ci și-a luat obligațiunea de a plăti soțului dota constituită de soție și în urma convențiunii cu aceasta; că, deci Zissu în urma stipulațiunii făcută de soție care era debitoarea soțului pentru dotă s'a obligat să plătească în locul soției; că actul juridic intervenit între Zissu și d-soara Mărgineanu este o stipulațiune pentru altul prin care soția a stipulat pentru soț, iar Zissu s'a obligat să plătească, stipulațiune care a fost ratificată și în mod expres de terțiu prin chiar acțiunea de față și în virtutea căruia terțul a devenit creditor față de promițător;

Că deci, liberalitatea făcută de Zissu d-soarei Mărgineanu, n'a luat forma unei donațiuni propriu zisă, ci a unui alt act juridic determinat, a unei stipulațiuni pentru altul; că asemenea liberalități sunt donațiuni indirecte;

Considerând că întrucât prin art. 1612 cod civil înființarea unei rente pe viață în favoarea persoanei care a plătit prețul sau a alteia deși întrunește însușirile unei liberalități este totuși scutită de formele stabilite pentru donațiune, se admite că această regulă, prevăzută de lege cu ocaziunea unui contract special, este generală și trebuie aplicată și în cazurile de stipulațiune pentru altul; că în genere donațiunile indirecte sunt dispensate de întrebuițarea formelor cerute de lege pentru donațiune pentru că actul juridic care conține liberalitatea are formele lui proprii;

Că așa fiind, actul intervenit între Zissu și d-soara Mărgineanu conținând o donațiune indirectă e dispensat de formă solemnă cerută de lege pentru donațiuni;

Având în vedere și dispozițiunile art. 118 cod. civil;

Considerând că chiar dacă este locul a se aplica acest text, actul arătat în care lipsește formula «bun și aprobat» tot e un început de probă scrisă și ca atare poate fi compectată prin alte dovezi între care și martorii sau simple prezumțiuni;

Că din relațiunile care au fost între părți, din împrejurările în care s'a încheiat actul și chiar din debaterile procesului, rezultă pe deplin că pârâtul Zissu, a contractat obligațiunea prevăzută în acel act;

Având în vedere că s'a invocat nulitatea contractului dotal pe motiv că soția fiind minoră s'a căsătorit și a alcătuit și contractul dotal fără consimțământul și asistența tatălui;

Considerând că nulitatea contractului dotal este deosebită de nulitatea căsătoriei; că aceasta din urmă atrage și nulitatea contractului dotal, ceea ce însă nu se întâmplă și în sens invers; că acțiunile pentru aceste nulități sânt de asemenea deosebite, mai ales în ceea ce privește durata; că chiar când nulitatea căsătoriei s'a acoperit în cazurile prevăzute de lege, acțiunea pentru constatarea nulității contractului matrimonial poate încă subsista întru cât nu există text de lege care să prevadă acoperirea nulității ca pentru căsătorie și nici vre-un motiv care să îndreptățască stingerea acestei acțiuni;

Considerând că dacă din art. 165 și 169 cod. civil rezultă că toți acei care au vre-un interes pecuniar actual pot cere nulitatea unei căsătorii, aceasta privește numai cazurile când o căsătorie s'a contractat în contra dispozițiilor art. 127, 130, 143 și 144; că în speță, fiind vorba de o căsătorie care a fost contractată cu respectarea acestor texte și numai cu călcarea dispozițiilor referitoare la consimțământul părinților a cărei nulitate o pot cere numai acele persoane și într'un anumit timp, care de alt-fel a trecut de mult, nu e cazul de a se aplica articolul 165 și 169 și pârâtul nu poate invoca nulitatea căsătoriei care, pe cale de consecință să atragă și nulitatea contractului dotal.

Că trebuie să vedem dacă independent de nulitatea

căsătoriei contractul matrimonial este sau nu isbit de nulitate;

Având în vedere că după articolul 1231 cod. civil minorul care este capabil de a se căsători este capabil să facă ori ce convențiuni relative la contractul său de căsătorie și aceste convențiuni sunt valabile dacă a fost asistat la facerea lor de persoanele al căror consimțământ este necesar pentru validitatea căsătoriei;

Că din acest text rezultă că un contract dotal este nul dacă minorul n'a fost asistat de perseanele arătate;

Având în vedere că chestiunea este de a se ști care e caracterul acestei nulități;

Considerând că legea prevăzând expres în articolul 1228 sub pedeapsă de nulitate, spre deosebire de textul francez corespunzător (1394), timpul și formele după care trebuie făcut contractul de căsătorie, desigur că această sancțiune care decurge din prevederea expresă a legii nu poate fi aplicată sau neaplicată după voința persoanelor contractante cari, invocând-o sau neinvocând-o ar putea înlocui voința clară a legiuitorului și prin urmare nulitatea din acest articol nu poate fi decât o nulitate absolută;

Considerând că, în art. 1224—1226 cod. civil legiuitorul exprimându-se în chip cât se poate de prohibitiv și neingăduind a se înscri în contractul de căsătorie dispozițiuni contrarii ordinii publice sau legii, fără îndoială că nerespectarea acestor dispozițiuni are de efect nulitatea actului față de toată lumea și că nimeni și nimic nu poate acoperi această nulitate; că, deci, și nulitatea din citatele texte este o nulitate absolută;

Considerând că aceiași nulitate rezultă și din art. 1229 cod. civil după care nu vor fi valabile schimbările contractului de căsătorie dacă nu sunt făcute la epoca și în condițiunile arătate acolo, precum și din art. 1232 cod. civil, unde se prevede de când începe efectele contractului de căsătorie;

Că din toate acestea rezultă că legiuitorului a făcut din contractul de căsătorie un contract solemn pentru care a determinat condițiunile și formele în care trebuie făcut și n'a permis să se schimbe în timpul căsătoriei ca astfel să se cunoască de toți în mod lămurit din momentul celebrării căsătoriei, care este situația bunurilor soților;

Considerând că în afară de dispozițiunile prohibitive ale textelor chiar din caracterul solemn și ne-schimbător al contractului de căsătorie rezultă că neîndeplinirea condițiunilor sau formelor cerute de lege nu poate atrage decât numai nulitatea absolută și că nu poate fi vorba de anulabilitate sau nulitate relativă pentru că nu numai că dispozițiunile așa de clare ale legii ar rămâne să fie aplicate după voința părților, dar situația bunurilor soților s'ar modifica după interesul acestora, azi susținându-se că actul e valabil, mâine cerându-se anularea lui, ceea ce desigur că n'ar fi spre siguranța transacțiunilor și creditului;

Considerând că dacă condițiunile și formalitățile prevăzute de acele articole sunt prescrise sub pedeapsă de nulitate absolută nu este nici un motiv să admitem că dispozițiunile art. 1231 cod. civil, ar fi prevăzute sub pedeapsă de nulitate relativă când din text rezultă că nu sunt valabile convențiunile dacă nu s'au îndeplinit cele cuprinse în acest articol;

Că a da altă interpretare ar însemna că soții pot face un contract dotal și înainte de vârsta legitimă pentru căsătorie, că se pot lipsi de asistența persoanelor prevăzute de lege pentru facerea acelui contract, dar că nu pot să se lipsească de această asistență pentru a face schimbări în ele înainte de căsătorie, de oarece art. 1229 prevede cum am văzut o nulitate absolută, ar însemna că soții, cari au fost minori, pot ține în nesiguranță pe toată lumea în tot timpul căsătoriei, ar însemna că ei pot schimba după bunul lor plac contractul de căsătorie, când legiuitorul n'a permis decât schimbarea înainte de căsătorie și în anumit mod;

Că articolul 1161 cod. civil nu se poate aduce contra acestei interpretări pentru că legiuitorul în ce privește întrebuințarea cuvântului «recesiune» n'are o terminologie precisă, așa că față de imutabilitatea contractului de căsătorie acțiunea în recesiune din acel articol nu poate fi înțeleasă de cât ca o acțiune pentru constatarea nulității;

Considerând că argumentul adus contra acestei interpretări și care constă în aceea că o incertitudine asupra actelor și drepturilor părților există nu numai în privința actelor încheiate între soți sau de unul din ei cu cei de al treilea, ci în toate cazurile în cari legea permite exercițiul unei acțiuni în nulitate sau stricarea unei convenții este neîntemeiat pentru că un contract dotal nu e un act obișnuit ci un act solemn și căruia legea l-a dat un caracter esențial, imutabilitatea, care nu poate fi înlăturată nici direct, nici indirect;

Că prin urmare nulitatea din articolul 1231 este o nulitate de plin drept sau absolută;

Că fiind o nulitate absolută poate fi invocată ori când și de orice parte interesată;

Având în vedere că din actele din dosar și din desbateri reese că D-ra Mărgineanu s'a născut în regatul Ungariei și are cetățenia ungară;

Având în vedere că străinii în ceea ce privește legile personale sunt supuși legilor țării lor; că legile privitoare la majoritate și la minoritate și în genere la starea civilă și capacitatea persoanelor sunt legi personale, alcătuiind așa zisul statut personal;

Că deși o femeie străină care se căsătorește cu un român devine româncă (art. 12 cod. civil) totuși până la celebrarea căsătoriei, fiind străină trebuie a i se aplica până la acea epocă, în ce privește statutul personal, legile țării sale;

Că după aceste legi și anume după par. 1 al legii XXIII din 1874 aplicabilă în ținutul de unde s'a născut D-ra Mărgineanu, majoritatea se atinge când persoana a împlinit etatea de 24 de ani, așa că numita la 10 Februarie 1910 era minoră;

Că potrivit par. 7 al legii XXXI din 1894 nevrăstnicul nu poate încheia căsătorie, iar după par. 9 al aceleiași legi părintele îndreptățit a da consimțământul la căsătoria unui nevrăstnic este tatăl, și în lipsa tatălui sau dacă copilul e nelegitim, mama;

Că tot din legile civile ungare, depuse la dosar, rezultă că ori ce act prin care un minor se obligă la o prestațiune trebuie făcut cu concursul și semnătura reprezentantului legal al minorului și supus autorității tutelare și că un act dotal făcut de o fată minoră fără aceste formalități e absolut nevalabil;

Că din cauza statutului său personal d-șoara Mărgineanu nu era capabilă nici să se căsătorească singură nici să și facă contractul dotal;

Că dacă nulitatea căsătoriei s'a acoperit conform legii române, căreia li este supusă în urma căsătoriei, rămâne însă chestiunea nulității contractului dotal;

Considerând că în ce privește formele atât extrinseci cât și intrinseci ale acestui contract solemn și accesoriu al unei căsătorii contractată în România, cu un român, trebuie, conform regalei «locus regit actum», a se aplica legea română; că de altfel nici nu se contestă de părți că acest contract trebuia făcut conform legii române;

Considerând că potrivit acestei legi (art. 1231) minoră Mărgineanu trebuia să fie asistată la facerea contractului dotal de tatăl său al cărui consimțământ era necesar și pentru contractarea căsătoriei;

Că ne îndeplinindu-se această condițiune contractul este lovit, cum s'a arătat mai sus, de nulitate absolută pe care o poate invoca ori când orice parte interesată și deci și părătul;

Că ne mai existând contract dotal, soții rămân căsătoriți sub regimul separațiunei de bunuri și soțul nu mai are dreptul a reclama dota, fie de la soție, fie de la cel care s'a obligat să plătească pentru ea;

Considerând că prin declarația dată pârâtul nu a garantat plata dotei de către soție ci s'a obligat s'o plătească chiar el și să garanteze această obligațiune ce și lua printr'o ipotecă; că întrucât pârâtul nu s'a obligat el să plătească, dacă debitoarea n'ar plăti, condițiune esențială pentru fidejusiune, contractul prevăzut în acea declarațiune nu este o fidejusiune, ci cum s'a analizat mai sus, o donațiune indirectă îmbrăcată cu forma unei stipulațiuni pentru altul;

Considerând că chiar dacă ar fi o fidejusiune, cum e un accesoriu și potrivit art. 1653 al. I, ea nu poate exista când obligațiunea principală, obligațiunea femeii de a plăti dota nu mai există din cauza nulității absolute a contractului dotal.

Având în vedere că s'a obiectat că după articolul 1653 al. II se poate garanta o obligațiune ce poate fi

anulată în virtutea unei excepțiuni personale debitorului, cum e minoritatea;

Considerând că în acest text este vorba numai de obligațiuni anulabile iar nu și de cele nule pentru care există primul aliniat; că chiar pentru obligațiunile anulabile, textul se aplică numai când cauza nulității este incapacitatea obligatului, iar nu și un viciu de consimțământ;

Că întru cât nulitatea contractului dotal este absolută, nu este loc a se aplica acest text;

Că, prin urmare, din toate acestea rezultă că soțul Iuca n'are dreptul de a reclama suma prevăzută în citata declarație de la pârâtul Zissu și ca atare acțiunea sa trebuie respinsă;

Pentru aceste motive redactate de Domnul Judecător Andrei Rădulescu, tribunalul respinge, etc.

(ss) B. Cantargief, And ei Rădulescu

REZUMATELE JURISPRUDENTEI INALTEI NOASTRE CURTI DE CASATIE *)

CASATIE S. I

Recurenta Direcția C. F. R., prin d-l avocat Stoicescu.

Intimatul D. Burcă, prin d-l avocat P. Poni.

Daune. — Prejudiciu moral și material. — Aprecierea instanțelor de fond.

Timbru. — Scutire. — Pauper. — Dovada făcută în apel că acțiunea era scutită de timbru. — (Art. 998 c. civ. și 44 din legea timbrului).

a) În cazurile de scutiri prevăzute de art. 44 din legea timbrului, nu poate fi vorba de nulitatea acțiunii, pentru nejustificarea în același timp a lipsei timbrului, odată ce se dovedește în cursul judecății că ea intră în unul din acele cazuri.

Prin urmare, odată ce în apel cu ocazia judecării incidentului de nulitatea acțiunii, s'a stabilit de reclamantul dela prima instanță, prin prezentarea actului de paupertate, că era pauper încă dela introducerea acțiunii, Curtea de apel a făcut o justă aplicare a legii timbrului, când a respins incidentul.

b) Art. 998 c. civ., vorbind de prejudiciul cauzat, nu a putut înțelege numai paguba materială directă ce ar suferi cineva, ci și prejudiciul moral care poate fi concretizat într'o valoare materială, iar aprecierea daunelor, atât materiale cât și morale, intră în atributul suveran al instanței de fond. (Cas. s. I, decizia No. 122, din 20 Februarie 1915, prin care s'a respins recursul făcut contra deciziei Curții de apel Iași s. II, No. 69 din 1914).

CASATIE S. II

Recurenta Soc. «Astra-Română», prin d-l avocat N. Saita.

Intimatul Matei zis D-tru I. Stroilescu, prin d-l avocat Al. Biliurescu.

Concesiune petroliferă. — Consolidare definitivă. — Exploatare. — Impiedicare. — Turburări de fapt și turburări de drept. — Ordonanță prezidențială. — (Art. 59 l. consolidărilor).

Art. 59 din legea consol.dărilor, nefăcând nicio distincțiune între turburările de fapt și cele de drept, urmează că concesiionarul are deschisă calea acțiunii posesorii nu numai atunci când este împiedicat prin mijloace de fapt să continue lucrările sale de exploatare petroliferă, ci și atunci când este vorba de o turburare de drept, cum ar fi în cazul unei contestații judiciare sau când

printr'un act extrajudiciar, cum e somația prin portărei, o persoană manifestă o pretențiune contrarie posesiunii concesiionarului. (Cas. s. II, decizia civilă No. 39 din 18 Februarie 1915 prin care s'a casat ordonanța de adjudecare a Trib. Prahova s. I, No. 8535[914]).

CASATIE S. III

Recurenta Societatea «Sănătatea», prin d-l avocat. B. Păltineanu.

Intimata Primăria București, prin d-l avocat G. Elefteriu.

* Contencios administrativ. — Brutărie. — Funcționare nehygienică. — Dreptul primarului să ordone închiderea provizorie. — (Art. 55, 60 și 99 l. organiz. com. urbane și art. 70 din noua lege sanitară).

a) Primarii comunelor urbane pot, în cazuri urgente, pentru curmarea imediată a unui pericol cășunat prin comiterea sau perpetrarea contravențiunilor, în materie de igienă și salubritate publică, să ordone în mod provizoriu, până la restabilirea stărei de fapt normale, măsurile necesare cerute de împrejurări, cum ar fi de exemplu închiderea unei fabrici de produse alimentare care prin condițiunile ei de funcționare ar constitui un permanent pericol pentru viața și sănătatea consumatorilor, cum și a lucrătorilor.

b) Măsurile de poliție comună ordonate de primar se execută de către reprezentanții poliției administrative, între care se numără și sub-comisarii. (Cas. s. III, decizia No. 153 din 9 Martie 1915, prin care s'a respins recursul făcut contra actului Ad-țiunei Primăriei Comunei București, prin care s'a oprit funcționarea fabricii de pâine «Sănătatea»).

Fată cu evenimentele grave la ordinea zilei și având în vedere cererile ce ni s'au adresat de majoritatea D-lor Primi-președinți de Curți și Tribunale cum și a D-lor Decani ai Corpurilor de avocați de a se amâna banchetul ce urmă să aibă loc la 30 Maiu cor., în onoarea D-lui Prof. Dimitrie Alexandresco, directorul acestui ziar, ca răsplată a muncii depuse pentru terminarea operei sale de Drept civil, pentru a putea lua parte la sărbătorire un număr cât mai mare, Comitetul de inițiativă, apreciind utilitatea, a hotărât amânarea datei banchetului pentru o altă zi ce se va anunța la timp.

Comitetul